

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia czwartek, 25 lipca 2024 r.

Poz. 3622

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.277.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 22 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Nr III/19/24 Rady Gminy Dubeninki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, w części dotyczącej:

- § 6 ust. 1 w zakresie sformułowania:...”na jej wniosek lub wniosek pracownika socjalnego”... oraz
- § 7 ust. 3.

Uzasadnienie

Rada Gminy Dubeninki, na sesji w dniu 27 czerwca 2024 r., działając na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 11, ust. 2 pkt. 2a, art. 50 ust. 6 i 6a ustawy o pomocy społecznej, podjęła uchwałę, o której mowa na wstępie.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 5 lipca 2024 r.

Wstępnie wskazać należy, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Każda norma kompetencyjna musi być zatem tak realizowana, aby nie naruszała przepisów ustawy i uwzględniała treść delegacji ustawowej. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące jej nieważnością w całości lub w części – w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje.

Materialną podstawę do podjęcia badanej uchwały stanowi przepis art. 50 ust. 6 oraz ust. 6a ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z powołanymi przepisami, rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Z powyższych przepisów wynika, że rada gminy zobligowana jest określić: - szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi - szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat - tryb pobierania opłat. Dodatkowo (poza elementami wskazanymi wyżej – ustalonymi dla wszystkich form usług opiekuńczych), stosownie także do intencji ustawodawcy, wyrażonych w treści uzasadnienia do projektu ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (ogłoszona w Dz.U. z 2023 r., poz.1693; projekt procedowany w Sejmie jako druk nr 3281), rada gminy zobligowana jest określić: - szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich - wymiar - zakres usług sąsiedzkich (przy

założeniu, że czynności wykonywane w ramach tej usługi nie będą wymagały specjalistycznych kwalifikacji), a także - szczegółowy sposób rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich.

W § 6 ust. 1 uchwały Rada Gminy Dubeninki, określając warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat z usługi, o których mowa w uchwale, określiła również krąg osób uprawnionych do złożenia wniosku w tym przedmiocie.

Określenie kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku w przedmiocie zwolnienia, o którym mowa w kwestionowanej w części regulacji zawartej w § 6 ust. 1 uchwały, wprowadzone zostało bez upoważnienia ustawowego, gdyż rada nie jest umocowana do objęcia zakresem przedmiotowej uchwały postanowień wskazujących formę i tryb działania organu przyznającego usługi, ponieważ takie uregulowanie nie mieści się w zakresie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 50 ust. 6 oraz ust. 6a ustawy o pomocy społecznej. Bezspornym jest, że w warunkach przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich a także w warunkach częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, nie mieści się określenie na czyj wniosek przyznana zostanie dana usługa, bądź na czyj wniosek nastąpi zwolnienie z odpłatności za jej wykonanie (podobnie wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. akt II SA/OI 722/17).

Dodać ponadto należy wskazać, że kwestionowane zapisy, zawarte w § 6 ust. 1 uchwały, stanowią niezgodne z prawem powtórzenie i modyfikację zapisów ustawy o pomocy społecznej, a mianowicie art. 102, zgodnie z którym świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego (ust. 1). Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu (ust. 2).

Należy podkreślić, że modyfikacja, czy powtórzenie przepisów ustawy może wypaczyć ich sens. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony, czy zmodyfikowany przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, co może spowodować całkowitą lub częściową zmianę intencji prawodawcy (podobnie wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie z dnia 28 lutego 2003 r., sygn. akt I SA/Lu 882/02; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 września 2009 r., sygn. akt II OSK 1077/09; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt IV SA/GI 391/12).

Również poza delegacją ww. powołanych przepisów - art. 50 ust. 6 oraz ust. 6a ustawy o pomocy społecznej, wprowadzona została regulacja zawarta w § 7 ust. 3 uchwały, w świetle której postanowiono, iż zaprzestaje się dochodzenia zwrotu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w przypadku śmierci osoby samotnej nieposiadającej małżonka, zstępnego ani wstępnego.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie trzydziestu dni od daty jego doręczenia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski